

Datum
2024-03-06

Diarienummer
KFN-2023/237.109
Er referens
Ku2023/01093

Handläggare
Maria Fransson
maria.fransson@huddinge.se

Mottagare
Kulturdepartementet

Huddinge kommuns yttrande över betänkandet Kultursamhället – utvecklad samverkan mellan stat, region och kommun (SOU 2023:58)

Sammanfattning

Framskrivandet av yttrandet har utgått från Stockholmsregionens specifika förutsättningar som har betydelse för den föreslagna utvecklingen av modellen och Huddinge kommuns roll i den. Stockholmsregionen står idag utanför kultursamverkansmodellen och ska, enligt den regionala utvecklingsplanen, utvecklas till en flerkärnig region med åtta regionala stadskärnor. Därtill har regionen stora demografiska utmaningar. Huddinge kommuns yttrande tar därför avstamp i ett inträde i modellen som ett långsiktigt gemensamt åtagande för ett hållbart kulturliv med brett deltagande i hela regionen.

Utifrån ovanstående har Huddinge kommun valt att särskilt kommentera utredningen ur perspektiven kulturlivet i en flerkärnig Stockholmsregion, ett kulturliv med breddat deltagande och samverkansstöd via kultursamverkansplaner.

Huddinge kommun instämmer i förslaget att lagstifta om samtliga regioners medverkan i modellen, samt att kommunerna föreslås bli en aktiv samverkanspart som bidrar till breddat deltagande och förstärkning av kulturens ekologi. Huddinge kommun instämmer således i förslaget att ersätta de regionala kulturplanerna med kultursamverkansplaner.

Vidare ser Huddinge kommun positivt på att betänkandet öppnar upp för utveckling och dynamik i modellen genom införandet av det nya samverkansstödet samt att nya medel tillförs inom ramen för detta. En ökad kulturpolitisk dialog mellan kommun, region och stat och ett delat ansvar för att säkra den konstnärliga friheten ställer krav på samtliga nivåer att bidra till uppfyllandet av lagförslaget syfte.

Stockholms särart som huvudstadsregion bör inte stå i vägen för det gemensamma ansvaret att säkerställa att fördelningen av kultur kommer hela regionen, och därmed fler av dess invånare, till del, varför Huddinge kommun anser att Region Stockholm ska ingå i kultursamverkansmodellen.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kultur- och fritidsnämnden
141 85 Huddinge

Besök
Sjödalsstorget 7

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2024-03-06

Diarienummer
KFN-2023/237.109

Särskilda synpunkter

Kulturlivet i en flerkärnig Stockholmsregion

Med hänsyn till den utveckling som Stockholmsregionen står inför instämmer Huddinge kommun i förslaget att lagstifta om samtliga regioners medverkan i kultursamverkansmodellen. Utvecklingen består av att Region Stockholm i samverkan med ett antal kranskommuner¹ utvecklar en ny stadsstruktur där tillkommande regionala stadskärnor, strategiskt utpekade utanför den centrala stadskärnan, ska ha ett regionalt angeläget utbud som kommer regionens invånare till del.

Precis som Region Stockholm konstaterar Huddinge kommun att regionen står inför ett utvecklingsarbete i fråga om kulturlivet. Regionen konstaterar att det breda kulturlivet idag är koncentrerat till Stockholms innerstad men att kulturen, och de värden kulturlivet skapar i staden och för dess invånare, har en central betydelse i utvecklingen av de regionala stadskärnorna.² I och med detta ser Huddinge kommun att det krävs ett tillskott av nya, och en omfördelning av befintliga statliga och regionala medel till det professionella kulturlivet i Stockholmsregionen.

Utvecklingen av en flerkärnig region innebär samtidigt att fler kranskommuner i Stockholmsregionen behöver ta ansvar för finansieringen av det professionella kulturlivet. Som betänkandet konstaterar förlitar sig storstadnära kommuner i hög grad på storstadens kulturliv och driver därför i mycket liten grad egna kulturinstitutioner. Detta har länge varit utgångspunkten för Huddinge kommun.

När Huddinge kommun och ett antal ytterligare kranskommuner nu förväntas växla upp detta arbete, i och med utvecklingen av de regionala stadskärnorna, krävs strategisk planering för det professionella kulturlivet i regionen samt en långsiktig samfinansiering med stat och region. För en hållbar utveckling av det professionella kulturlivet i Stockholmsregionen ser Huddinge kommun därför att kultursamverkansmodellen har en viktig roll att fylla.

Resonemanget stöds av lagförslaget § 6 om regionernas ansvar att, med fördelning av statsbidrag, främja en god tillgång till kulturverksamhet för länets invånare samt § 8 om kommunernas ansvar att främja en god tillgång till kulturverksamhet för kommunens invånare och även bidra till att verksamheten kan komma invånare i andra delar av länet till del.

Ett kulturliv med breddat deltagande

¹ De regionala stadskärnorna är Arlanda-Märsta (Sigtuna kommun), Barkarby-Jakobsberg (Järfälla kommun), Kista-Sollentuna-Häggvik (Stockholms stad och Sollentuna kommun), Täby centrum-Arninge (Täby kommun), Kungens Kurva-Skärholmen (Huddinge kommun och Stockholms stad), Flemingsberg (Huddinge kommun), Haninge centrum (Haninge kommun) samt Södertälje (Södertälje kommun).

² *Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen*, Region Stockholm 2018, s. 115.

Datum
2024-03-06

Diarienummer
KFN-2023/237.109

Huddinge kommun välkomnar utredningens särskilda fokus på frågan om breddat deltagande. Ett resultat av att statligt och regionalt finansierade platser för kultur till mycket hög grad är koncentrerade till Stockholms innerstad är att resterande kommuner i regionen har en ytterst låg grad av professionell kultur. Detta har resulterat i att invånarnas tillgång till det professionella kulturlivet är ojämnt fördelat i regionen.

En aspekt av detta, som lyfts i Region Stockholms nyligen publicerade undersökning om barn och ungas kulturvanor, är skillnaderna i olika målgruppers deltagande i kulturlivet. Bland annat konstateras att barn och unga med utländsk bakgrund genomgående deltar mindre i det professionella kulturlivet. Målgruppen uppger att de oftare möter hinder att delta i offentligt finansierad kultur utifrån en upplevelse om att kulturaktiviteter inte är anpassade för dem, att det är för dyrt eller att det geografiska avståndet till kulturaktiviteten är för långt.³

Som många andra storstadsnära kranskommuner har Huddinge kommun en varierad stadsbild och demografi. Inom kommunen finns landsbygd, miljöprogram, naturreservat, villaområden och mindre förortscentrum. Med nära 115 000 invånare och en ung befolkning som växer är Huddinge landets 14:e största och Stockholmsregionens andra största kommun sett till invånarantal. Bland dem finns resursstarka invånare som tar del av det professionella kulturutbudet i Stockholms innerstad och det ideellt uppburna kulturlivet i Huddinge men det finns också stora grupper av invånare som sällan eller aldrig tar del av någotdera.

De två regionala stadskärnor som Huddinge kommun nu utvecklar tillsammans med Region Stockholm är socioekonomiskt utsatta områden: Flemingsberg och Kungens kurva/Skärholmen. Den slutsats Huddinge kommun drar av Region Stockholms utredning om barn och ungas kulturvanor är att, då behovet av geografisk närhet och hög grad av tillgänglighet till kulturupplevelser är större i dessa områden, bör decentraliseringen av professionell kulturell vara särskilt angelägen just där.

Genom att stärka kommunernas roll i modellen ser Huddinge kommun att nya kulturpolitiska diskussioner och aktiviteter i Stockholmsregionen kan ta plats där kommunerna och regionen, med kultursamverkansplanerna som redskap, tar ett gemensamt ansvar för att främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och utveckling av sina skapande förmågor i enlighet med lagförslagets § 2.

Samverkansstöd via kultursamverkansplaner

Utifrån den utveckling som Stockholmregionen står inför kommer kartan för den kulturella infrastrukturen att behöva skrivas om. Huddinge kommun ser därför positivt på att betänkandet öppnar upp för utveckling och dynamik i modellen genom införandet av det nya samverkansstödet samt att nya medel tillförs inom ramen för detta för att möjliggöra såväl regionala som kommunala initiativ i Stockholmsregionen.

³ *En väv av vanor. En kunskapsöversikt av barns och ungas kulturvanor 2023*. Rapportförfattare: Gunilla Kindstrand. Region Stockholm, 2023, s. 20-21.

Datum
2024-03-06

Diarienummer
KFN-2023/237.109

Betänkandets förslag om en ökad kulturpolitisk dialog mellan kommun, region och stat och ett delat ansvar för att säkra den konstnärliga friheten är positivt. Huddinge kommun instämmer således i förslaget att gå från kulturplaner till kultursamverkansplaner och ser det som ett viktigt steg för att, i samverkan, till skapa ett levande och hållbart kulturliv i hela Stockholmsregionen.

Stockholms särart som huvudstadsregion bör inte stå i vägen för det gemensamma ansvaret att säkerställa att fördelningen av kultur kommer hela regionen, och därmed fler av dess invånare, till del. Utifrån ovanstående argumentationen anser Huddinge kommun att Region Stockholm ska ingå som part i kultursamverkansmodellen.

För Huddinge kommun

Eeva Laine

Ordförande, Kultur- och fritidsnämnden

Beslut i detta ärende har fattats av Kultur- och fritidsnämnden den 26 mars 2024